

ומעולם אני חמק על הא ד"ה נוכחין שמכבדין באמירת שצטע ברכות למי שלא חלל פת עמכם דנראה צורר דאין ברכת חתנים חלל כוספכ לזכמי"ז. וכנראה כעולם סוציים דצמקוס אשר הליצור מצרכין צכמי"ז וחייבים שצצטע ברכות יכול להזיף אותם אף מי שלא חלל פת ואיני יודע מקור לה.

[פעם נכנס רבנו לחדרהאכול של הישיבה, בו ערכו סעודת שבע ברכות לאחד התלמידים שהתחתן, ולא אכל רבנו עמם מאומה, ואעפ"י לא נמנע מלברך כל ז' הברכות שלאחר ברכת המזון

17

שאלה: מי שלא אכל פת בסעודת השבע ברכות, האם יכול לברך השבע ברכות

תשובה: כל אחד יכול לברך הברכות ואינו צריך להיות לא מאוכלי פת ולא שום דבר, כי הברכות אינם על האכילה אלא שבה להקב"ה ותפילה וברכה לחתן והכלה ושבה לנאספים (עי' ט"ז סי' ס"ק ט). ולא גרע מהברכות שבתוך החופה שכל אחד יכול לברך, ולא בע"ש שום דבר, אלא שכאן קבעו את הברכות בסוף הסעודה אבל אינם מיועדים על הסעודה ולא בעי שדוקא הסועדים יברכו.

18

18

ש"ב ראיתי מטעם ש"ק אדמו"ר הגב"ק מסאטמאר שליט"א צירף שצטע ברכות ולא חלל כלום

מי שלא אכל כזית פת אינו יכול לברך אחת משבע הברכות שבסעודה. וכן הדין בכל שבעת ימי המשתה. (ד)

22

המים. דמים לא זייני, ואינו חשוב להצטרף (ס) אפילו הוא צמא ורוצה לשתות. ומגן-אברהם חולק ופסק מצטרף, דכל שתיה בכלל אכילה היא, והעתיקוהו (ט) איזה אחרונים להלכה. אכן בספר בגדיישע ובמגן-גבורים הסכימו להמחבר, (י) וכן מצדד בספר חמד-משה: (יג) המברך

23

שיהיה אחד מאוכלי הפת ויש מי שרוצה לומר דגם מים מצטרף משום דשתייה בכלל אכילה (מג"א סק"י) ונראה עיקר כרבינו הבי"ש שפסק בסעיף ב' דאינו מצטרף והטעם דבעינן עכ"פ דבר שיש בו חשיבות קצת ולפ"ז אפשר דהמים המתוקנים כמו סעלצער"ד לימנא"ד או מיני קוואסי"ן מצטרף וכן נראה עיקר דינא:

24

ויש הנוהגים (קפט) לברך או כרגיל על שתי כוסות, אולם אין מברכים על הגפן כלל (קצ) ואין טועמים מאף כוס (קצא), אלא מניחים את הכוסות עד להבדלה שמבדילים אחר (קצב) מעריב, ואז מבדילים (קצג) על כוס ברכה"מ (קצד) וטועמים (קצה)

לאחר זה גם מכוס שבע הברכות (קפט) כן נהג הגה"ק ר' יהושע ליב דיסקין מבריסק וצ"ל, והגה"ק ר' חיים מבריסק וצ"ל. כן מסר הגה"ק ר' יצחק זאב מבריסק וצ"ל להג"מ ר' שלמה קרליץ שליט"א, וכן נהג הגה"ק ר' יצחק זאב וצ"ל בעצמו. כפי שראה הג"מ

26

בדה"ח (סי' נ"ז סעי' ד') עיי"ש. חכן העולם חין נוהגין כן, וכדאיתא במהרש"ק שם וכ"ה בא"ח (מהגאון מנצוטשאטש ז"ל מהד"ת), דראוי לשתות מכוס של ז"ב. דאל"כ לא יהי רה שש ברכות, ומכאן שיהי ז"ב עיי"ש, וצ"ל שייך זאת לפי מנהג העולם שמתפללים ואח"כ מבדילים, וכמזכיר בדה"ח שם וצמשה צרורה (שם סי' רנ"ט ס"ד צביאור הלכה), א"כ הוי הפסק גדול בין השצטע ברכות, הגם שצריך לי עיון, דאמאי לא נתנו הענה ליתן לשתות לחינוקות, וכמו דאיתא לענין אם החופה ציוס התענית, עי' באו"ח (סי' תק"נ סעי' ג') צמג"א [סקי"צ], אך למעשה כן נהגו גדולי הדור כדברי הא"ח ואין לפקפק בזה, וכן ראיתי בס' טעמי

27

הנהגה ידוע ומפורסם איך שאני אומר לעשות כי החתן והכלה ישתו והמברך יותר ראוי שלא ישתה ואם רוצה לשתות המברך מצד שעליו איכא ג"כ תחלת החיוב אין לעכבו. והטעם דהא אלו שמתמירין להצריך

מכסעודה רק שחכ שגר ואכל דגים. ולא מלאתי ככל דברי הראשונים (צמקוסו צכחוצות) שיאמרו כזה שצרכת כז' ברכות יוכיח חלוי צו"ד באוכלין ארבעה חלות חיוצ השצטע ברכות חלוי צכרהמ"ז ומאחר שחל החיוצ לברך מאי נפק"מ מי יצד, וכדבר פשוט כאשר פסקתי.

21

תשעה שאכלו דגן (ז) ואחד אכל (ח) *כזית ירק, (ז) [נ] (ט) מצטרפין להזכיר השם, ואפילו לא טיבל עמהם אלא (א) בציר או לא שתה עמהם אלא (יא) כוס אחד *שיש בו רביעית מכל משקה (יב) חוץ מן (ז) [ד] המים, מצטרף עמהם, והוא שיהיה (יג) המברך אחד מאוכלי הפת. וואפילו שבעה אכלו דגן ושלשה (יד) ירק מצטרפין, אבל ששה לא, דרובא דמינכר בעינו: ג' המצטרף (טו) צריך לברך ברכה אחרונה על מה שאכל (טז) ואינו

25

ובהתברונני ראיתי אמנם בחידושי חכמת שלמה על או"ח להגרש"ק ז"ל שנשאל בשאלתו דמר, בכוס של ברכת נשואין אם סועדין במו"ש אם מותר לשתות מכוס ברכת נשואין, וזאת הלכה העלה דאסור לשתות ממנו כי אף דברכת נשואין נהגין לברך על הכוס תמיד מכל מקום כ"יין דהוי עמו נמי כוס של ברכת המזון ובכוס ברהמ"ז הוה המנהג שלא לשתות ממנו, א"כ אם כעת ישתה מכוס של ברכת נשואין ולא מכוס ברהמ"ז אתי לזלוולי בכוס של ברהמ"ז לכן לא ישתה ממנו כלל ע"כ.

לזאת גלפענ"ד דשפיר מותר לשתות מכוס של ב"ח בס"ג משחשיכה, וממילא גם מכוס ברהמ"ז. והרוצה להחמיר, וגם כדי שלא יצטרך לברך לאחריו מבלי להזכיר כבר של שבת, יטעם רק טעימה בעלמא,

וכן החו"כ.

268

חמת החופה, ואני ראיתי חלל גדול אחד, שנתן הכוס להחתן שיצרך עליו צפה"ג ולשתות, והטעם, נראה לי משום שאיתא בלקוטי מהרי"ח (סדר נשואין), שמנהג הגה"ק הייטב לז ז"ל (מסיגיט), דהמנצך הי' שותה וגם הכלה, אצל לא החתן, דצנשים יש דעות דפטורות מהבדלה ע"כ, ועל כן כדי שיוכל גם החתן לשתות מכוס זה כנהוג בכל פעם, הנהיג שיצרך החתן וישתה הוא וגם הכלה כנהוג.